

Arriba l'hora de Cuba?

VICENÇ LOZANO

L'església catòlica de Cuba no es cansa de dir que el viatge que el papa hi farà del 21 al 25 de gener té un objectiu únicament pastoral. De totes maneres, no s'amaga de ningú que la biografia de Joan Pau II és clapada de "visites pastorals" a règims comunistes que han vist com la presència del papa era el principi de la fi d'un sistema que semblava viure una lenta però inacabable agonia.

Però Cuba és diferent, sempre ho ha estat, tot i que darrere les paraules de benvinguda i les concessions de Fidel Castro, com la de proclamar festiu el dia de Nadal, s'amaga un temor inconfessable que algun acte de masses no acabi convertint-se en una manifestació de descontentament popular. També temen per la seguretat del papa, perquè un

atemptat seria tirar per terra totes les esperances de capitalitzar internacionalment la visita del cap de l'església catòlica.

El règim castrista, que després de gairebé trenta-nou anys al poder resisteix totes les agressions i els rumors sobre l'estat de salut del "camarada president", probablement també superarà el cicle papal com ha superat les agressions nord-americanes, el bloqueig, la llei Helms-Burton, la crisi dels *balseros* o les constants pressions internacionals perquè Cuba es converteixi en un país democràtic.

L'oposició interna, molt infiltrada per la seguretat de l'estat, es limita a vuit petites organitzacions sindicals, algunes de professionals i l'anomenat Concili Cubà; poc moviment, molt controlat, i amb possibilitats nul·les. Els principals promotors d'aquests grups, a més, són ara a les presons.

L'últim redecte comunista d'Occident es prepara per a rebre el papa. El règim castrista és conscient que no es pot menystenir l'efecte Wojtyla.

Mentrestant l'oposició anticastrista més radical ve sobretot de Miami, una força que si bé continua conservant el paper de *lobby* fort en la política nord-americana, és molt desprestigiada per la seva pròpia visceralitat i la utopia de les operacions armades que alguns preparen des de fa anys amb un entusiasme tan pueril com absurd.

La mort recent de Jorge Mas Canosa, l'home que mantenia les relacions directes entre la comunitat cubana de Miami i la Casa Blanca o el Congrés nord-americà, pot deixar ara les mans lliures a Clinton per canviar una política de confrontació que en realitat només beneficia Castro. La Llei Helms-Burton, que s'ha revelat tan ineficaç com absurda pot acabar abolida durant l'any 1998. Els líders més moderats de l'oposició, com Carlos Alberto Montaner o Emilio Gutiérrez Menoyo, estan convençuts que aquesta llei i l'embargament només afegeixen raons a Castro i li creen un corrent de simpatia que ell explota constantment amb un discurs primari, nacionalista i defensiu. Castro ha sobreviscut, doncs, curiosament l'home que havia jurat que el veuria mort i que molts consideraven el seu successor en una hipotètica Cuba sense comunistes al poder. Mentrestant, amb una repressió fèrria, sense cap concessió als drets humans, el líder de l'últim règim comunista del món occidental d'aquesta fi de segle s'ha bunqueritzat fins al punt que és difícil que mai accepti la mà estesa de l'enemic de Washington. Les contradiccions d'un gest d'aquesta mena li causarien un desconcert superior al de la desaparició de la Unió Soviètica.

De totes maneres, el líder cubà vol tenir-ho tot ben lligat per a quan arribi l'hora. El seu germà Raúl Castro, ara vice-president i successor natural al liderat cubà, s'encarrega personalment de la visita del papa, conscient que res no pot fallar. L'efecte Karol Wojtyla no es pot menystenir.

Manifestació de suport al règim de Fidel Castro a l'Havana. Castro, després de gairebé trenta-nou anys en el poder, ha resistit totes les agressions i els rumors sobre el seu estat de salut